

בְּאִיּוֹב, וְנָטִיל מְדִילִיָּהּ. וּכְדִין (שמות יב) פֶּסַח הוּא לַיְי וְדָאֵי. דְּעַד הַשְּׁתָּא לָא הָוָה פֶּסַח לַיְי.
זַפְּאִין אֵינוּן דִּידְעֵי וּמִיַּחְדֵּי יַחֲוּדָא דְמֵאֲרִיהוֹן פְּדָקָא יֵאוּת.

בְּתִיב (שמות לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתִיב בְּתַרְיָה אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מָאֵי (עביר) הָאֵי לְגַבֵּי הָאֵי. אֱלֹא הָכֵי אוּקְמוּהָ, מָאֵן דְּאָכִיל חֲמִין בְּפֶסַח (כאילו עביר בוכבים ומזלות למפלח לְגַרְמִיָּה, דְּהָא רְוָא הָכֵי הוּא דְחֲמִין בְּפֶסַח) כְּמָאֵן דְּפִלַּח לְכוּכְבִּים וּמִזְלוֹת אֵיהוּ.

הָא חֲזִי, פִּד נְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם נְפָקוּ מְרִשׁוּ דְלַהוֹן, מְרִשׁוּ אַחְרָא, מִהֵהוּא רִשׁוּ דְאֶקְרִי חֲמִין, נְהָמָא בִישָׂא. וְעַל דָּא אֶקְרִי כוּכְבִּים וּמִזְלוֹת הָכֵי, וְדָא אֵיהוּ רְזָא דִיִּצְר הָרַע, פּוֹלְחָנָא נוֹכְרָאָה, דְּאֶקְרִי אוּף הָכֵי שְׂאוּר. וְדָא אֵיהוּ יִצְר הָרַע, דְּהָכֵי אֵיהוּ יִצְר הָרַע בְּבַר נֶשׁ, כְּחִמִּיר בְּעִיסָה, עָאֵל בְּמַעוּי דְבַר נֶשׁ זַעִיר זַעִיר, וּלְבַתַּר אֶסְגֵּי בֵּיהּ, עַד דְּכָל גּוּפָא אַתְעַרְב בְּהַדִּיָּה. וְדָא אֵיהוּ כוּכְבִּים וּמִזְלוֹת. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר, רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (ישעיה
ב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוּ פִי בְמָה נֶחֱשָׁב הוּא. הָאֵי קָרָא אוּקְמוּהָ. אֲבָל מָאֵי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם, וְכִי אַזְהַר לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַתְמָנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי נֶשׂא. אוּף אֵינוּן נְמִי לְגַבִּיָּה, יִשְׁתַּכְּחוּן בְּנֵי נֶשׂא דְלֹא יִקְרַבוּן אֶלִּין בְּאֶלִּין לְעַלְמִין. אֱלֹא הָא אוּקְמוּהָ כְּמָאֵן דְּאֲשָׁפִים לְפִתְחָא דְחִבְרִיָּה לְמִיָּהֵב לִיָּה שְׁלָם. וְאַנָּא אוּקְמִנָּא לִיָּה בְּקָרָא אַחְרָא, דְּכְתִיב, (משלי
כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְר הַשֶּׁפֶם קָלְלָה תַחֲשֹׁב לוֹ. וְאַף עַל גַּב דְּכָלָא שְׁפִיר. אֲבָל מָאֵי חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוּ. הָכָא פְּקִיד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ, וְאַזְהִיר לִיָּה

וְלָקַח מִשְׁלוֹ, וְאַז (שמות יב) פֶּסַח הוּא לַה', וְדָאֵי. שְׁעַד כְּאֵן לֹא הָיָה פֶּסַח לַה'. אֲשֶׁרִי אֱלֹה שְׂיֻדְעֵים וּמִיַּחְדֵּים יַחֲוּד קוֹנֵם כְּמוֹ שְׂצִרְיָךְ. כְּתוּב (שם לד) אֱלֹהֵי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ, וּכְתוּב אַחְרֵי אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. מַה (עושה) זֶה אֲצִל זֶה? אֱלֹא כִּף פְּרִשׁוּהָ, מִי שְׂאוּכַל חֲמִין בְּפֶסַח (כאלו עובר בוכבים ומזלות לעבד לְהֵם, שְׁכֵן חֶסֶד כִּף הוּא - שְׁחֲמִין בְּפֶסַח) כְּמִי שְׁעוּבַד לְכוּכְבִּים וּמִזְלוֹת הוּא.

בֵּא וְרָאָה, כְּאֲשֶׁר יֵצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, יֵצְאוּ מְרִשׁוֹת שְׁלָהֶם, מְרִשׁוֹת אַחְרָת, מִהֵרְשׁוֹת הָהִיא שְׁנַקְרָאת חֲמִין, לְחָם רַע. וְעַל זֶה נִקְרָאִים כוּכְבִּים וּמִזְלוֹת כִּף, וְזֵהוּ סוּד שֶׁל יִצְר הָרַע, עֲבוּדָה זָרָה, שְׁנַקְרָאת גַּם כִּף - שְׂאוּר. וְזֵהוּ יִצְר הָרַע, שְׁכָף הוּא יִצְר הָרַע בְּכֵן אָדָם כְּשִׂאוּר שְׁבַעֲסָה, שְׁנַכְנַס בְּמַעוּי שֶׁל אָדָם מְעַט מְעַט, וּלְבַסּוּף מִתְרַבֵּה בּוֹ עַד שֶׁכָּל הַגּוּף מְעַרְב בּוֹ. וְזֵהוּ כוּכְבִּים וּמִזְלוֹת. וְעַל זֶה כְּתוּב, (תהלים פא) לֹא יִהְיֶה בָךְ אֵל זָר. אֵל זָר וְדָאֵי.

אֵת חַג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (ישעיה ב) חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוּ כִי בְמָה נֶחֱשָׁב הוּא. פְּסוּק זֶה פְּרִשׁוּהוּ, אֲבָל מַה זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם? וְכִי מִזְהִיר לוֹ לְאָדָם לְהִמָּנַע מִשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם אֲפִלּוּ הֵם גַּם כֵּן מִמֶּנּוּ יִמְצְאוּ בְּנֵי אָדָם שְׁלֵא יִתְקַרְבוּ אֵלָיו בְּאֵלוּ לְעוֹלָמִים? אֱלֹא זֶה פְּרִשׁוּהוּ בְּמִי שְׁמִשְׁכִּים לְפִתַּח חִבְרוּ לְהִבִּיא לוֹ שְׁלוֹם. וְאַנְחִנוּ בְּאַרְנוּ אוֹתוֹ בְּפֶסַח אַחַר, שְׁכָתוּב (משלי
כו) מְכַרְךָ רַעְהוּ בְּקוֹל גְּדוֹל בְּבִקְר הַשֶּׁפֶם קָלְלָה תַחֲשֹׁב לוֹ. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַכֵּל טוֹב, אֲבָל מַה זֶה חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוּ? כְּאֵן צִוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם וּמִזְהִיר אוֹתוֹ לְהִשְׁמַר מֵאֵלוּ בְּנֵי

אדם שנטו דרכם מדרך טוב לדרך רע, ומטמאים נפשם בטמאה ה היא האחרת.

שְׁהָרִי, כְּשֶׁבָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאָדָם, עָשָׂה אוֹתוֹ בְּדַמוֹת עֲלִיוֹנָה, וְנִפְּחַ בּוֹ רוּחַ (נִשְׁמָה) קְדוֹשָׁה, שְׁכֻלָּה בְּשֵׁלֶשׁ, כְּמוֹ שֶׁפָּרְשָׁנוּ, שֵׁשׁ בּוֹ נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעֲלִיוֹן מֵהַכֹּל הִיא הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא כַּחַ עֲלִיוֹן לְדַעַת וְלִשְׁמֵר צְוֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאִם הַנִּשְׁמָה הִיא הַקְדוֹשָׁה מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּעִבּוּדָה אַחֲרָת, זֶה הוּא שְׁמִטָּמָא אוֹתָהּ, וְיוֹצֵא מֵעִבּוּדָת קוֹנוֹ. מִפְּנֵי שֶׁשְׁלֵשָׁה כַּחוֹת אֵלוּ, כֹּלָם אֶחָד, נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה מְשֻׁתָּפִים כְּאֶחָד, וְהֵיוּ אֶחָד, וְהַכֹּל כְּדַגְמַת הַסּוּד הַעֲלִיוֹן. (ועל זה נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

וְאִם רְאִינוּ לִזֶּה הָאָדָם שֶׁהֵיוּ בּוֹ אֵלֶּה הַמְּדַרְגּוֹת כֵּלָּן, עַד שֶׁלֹּא עוֹמְדִים בְּקִבְעוֹת לְדַעַת מִי שֶׁהוּא, בְּמָה יִתְדַע (שלא) לְהִתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו אוֹ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ. (כו) אָדָם שֵׁשׁ בּוֹ מְדַרְגּוֹת אֵלּוּ כֹּלָם וְעוֹמְדִים קְיָמִים, זֶהוּ אָדָם שָׁלֵם. עֵבֶר נֶאֱמַר לְאֲדוֹנָו וְצִרִיף לְהִשְׁתַּתֵּף בּוֹ וּלְהִתְחַבֵּר בּוֹ לְלַמֵּד דְּרָכִים מִמֶּנּוּ. וּבְמָה יִדַּע כֵּן אָדָם לְדַעַת מִי הוּא לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו אוֹ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ) בְּרִגְזוֹ מִמֶּשׁ יָדַע לוֹ הָאָדָם וְיָדַע מִי הוּא. אִם הַנִּשְׁמָה הִיא הַקְדוֹשָׁה שׁוֹמֵר בְּשִׁעַת רִגְזוֹ (כא עליה) שֶׁלֹּא יַעֲקֹר אוֹתָהּ מִמְּקוֹמָהּ, שָׂאז יבא תַּחֲתֶיהָ אוֹתוֹ אֵל זֶר - זֶהוּ כֵּן אָדָם כְּמוֹ שֶׁצִּרִיף, זֶהוּ עֵבֶר שֶׁל אֲדוֹנָו, זֶהוּ גִבֵּר שָׁלֵם. וְאִם הָאָדָם הִיא לֹא שֹׁמֵר לָהּ וְהוּא עֹקֵר הַקְדוֹשָׁה הֵיוּ הַעֲלִיוֹנָה מִמְּקוֹמָהּ לְשִׁכְּן בְּתוֹכָהּ הַצֵּד הָאֲחֵר - וְדָאִי זֶהוּ אָדָם שְׁמוֹרֵד בְּרַבּוֹ, וְאִסוּר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו וּלְהִתְחַבֵּר עִמוֹ, וְזֶהוּ (איוב יח) טָרֵף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. הוּא טוֹרֵף וְעוֹקֵר

לְאַסְתְּמָרָא מְאִינוֹן בְּנֵי נֶשָׂא, דְּסָטוּ אֲרַחֲיִיהוּ מְאֲרַח טָב לְאַרְח בֵּישׁ, וּמְסַאֲבֵי נִפְשֵׁייהוּ כִּהֵהוּא מְסַאֲבוּ אַחְרָא.

דְּהָא כִּד בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְבַר נֶשׁ, עֵבֶד לִיה בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה, וְנִפְּחַ בֵּיה רוּחָא (נ"א נִשְׁמָתָא) קְדִישָׁא, דְּכֻלִּיל בְּתַלְת כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא, דְּאִית בֵּיה נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה, וְעִילָא מִכְּפֻלָּא נִשְׁמָה, דְּאִיהִי חִילָא עֲלָאָה לְמַנְדַּע, וְלִמְטַר פְּקוּדוּי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאִי הִיא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא אֲעִיל לָהּ בְּפוּלְחָנָא אַחְרָא, הִיא אִיהוּ מְסַאֲבֵי לָהּ, וְנִפְיָק מִפוּלְחָנָא דְּמְאֲרִיָּה. בְּגִין דְּתַלְת חִילִין אֵלִין, כִּלְהוּ חַד, נֶפֶשׁ רוּחַ וְנִשְׁמָה מְשֻׁתָּפִי כְּחַדָּא, וְהוּוּ חַד, וְכֻלָּא כְּגוּוֹנָא דְּרִזָּא עֲלָאָה. (על דא נאמר (שם י"ג) הולך את חכמים וגו').

וְאִי חֲזִינוּן לְהֵאִי בַר נֶשׁ, דְּהוּוּ בֵּיה אֵלִין דְּרִגְזִין כִּלְהוּ. עַד לָא קִיַּמָּא בְּקִיּוּמִיהָ לְמַנְדַּע מָאן אִיהוּ, בְּמֵאִי אַתִּידַע (דלא) לְקַרְבָּא בַר נֶשׁ בְּהִדְיָה, אוֹ לְאַתְּמַנְעָא מִנְיָה. (ס"א כר נש דאית ביה דרגין אלין כלהו וננימא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהימנא דמאריה וכעי לאשתתפא ביה ולאתחברא בתריה למילף אורחוי מניה. ובמאי אתיידע בר נש למנדע מאן איהו לקרבא כהדיה או לאתמנעא מניה) בְּרוּגְזִיָּה מִמֶּשׁ, יָדַע לִיה בַר נֶשׁ, וְיִשְׁתַּמּוּדַע מָאן אִיהוּ. אִי הִיא נִשְׁמָתָא קְדִישָׁא נְטַר בְּשִׁעַתָּא דְּרוּגְזוּי, (אתיא עליה) דְּלָא יַעֲקֹר לָהּ מֵאַתְרָהָא, בְּגִין לְמִשְׁרֵי תַחוּתָהּ הִיא אֵל זֶר, דָּא אִיהוּ בַר נֶשׁ פְּדָקָא יְאוּת. דָּא אִיהוּ עֵבֶדָא דְּמְאֲרִיָּה, דָּא אִיהוּ גִבֵּר שָׁלִים.

וְאִי הִיא בַר נֶשׁ לֹא נְטִיר לָהּ, וְאִיהוּ עֹקֵר קְדָשָׁה דָּא עֲלָאָה מְאֲרִיָּה, לְמִשְׁרֵי בְּאַתְרִיָּה סְטָרָא אַחְרָא. וְדָאִי דָּא אִיהוּ בַר נֶשׁ דְּמִרִיד בְּמְאֲרִיָּה, וְאִסִּיר לְקַרְבָּא בְּהִדְיָה וּלְאַתְחַבְרָא עִמֶיהָ, וְדָא אִיהוּ (איוב יח) טָרֵף נִפְשׁוֹ בְּאִפּוֹ. אִיהוּ טָרִיף וְעֹקֵר נִפְשֵׁיהָ, בְּגִין רוּגְזִיָּה, וְאִשְׁרֵי בְּגוּיָה אֵל זֶר. וְעַל

וְאִשְׁרֵי בְּגוּיָה אֵל זֶר. וְעַל